

Monstrózní palác dalajlámů

POTÁLA V TIBETSKÉ LHASE

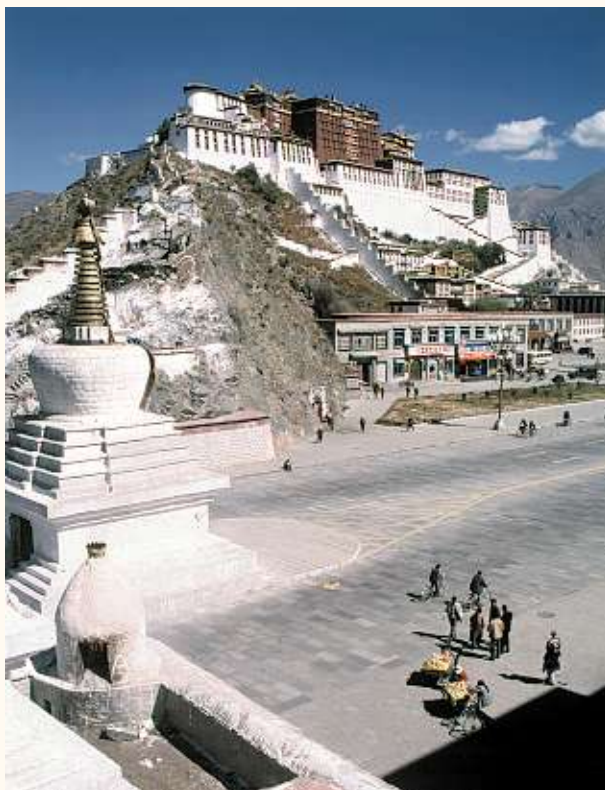
Nad „městem bohů“, jak se metropoli Lhasa říká, se tyčí obrovská stavba. Pro věřící Tibetany má její návštěva obdobný význam jako pro muslimy pouť do Mekky či pro křesťany zastavení v Jeruzalémě. Pro turisty znamená velkou atrakci.

Schodiště, hradby i kamenné zdi celého paláce s tisícem místností jsou natřeny zářící bílou, jen části vlastního dalajlámova sídla jsou odlišeny červenohnědou barvou. Několik řad oken s četnými balkóny a terasami přechází v nejvyšších patrech do pozlacené střechy zdobené zlatými sloupy a kulatými čhorteny – náhrobky zemřelých dalajlámů, zapuštěnými hluboko do nižších pater budovy.

Čínské běsnění

Naštěstí byla Potála zčásti ušetřena řádění Rudých brigád za „kulturní revoluce“ po vpádu čínských vojsk do Tibetu v roce 1950 a po protičínském povstání v roce 1959, neboť ji tehdejší čínský předseda Čou En-laj prohlásil za kulturní památku. Odhaduje se, že za čínské okupace bylo přes tři tisíce klášterů zničeno. Zbylo jich třináct. Kolem miliónu obyvatel bylo vyvražďeno a půl miliónu Tibetanů opustilo vlast. Také světský i duchovní představitel země, čtrnáctý dalajláma Tandin Gjamcho musel v roce 1959 odejít do emigrace v Indii.

Zčásti zdevastovaná Potála byla v 80. letech, kdy přísný čínský náboženský útlak ochabl, za masové účasti zbožného tibetského lidu, rekonstruována. Díky

Monumentální chrám Potála nad Lhasou, metropolí Tibetu.

tomu i pomoci ze zahraničí se tato unikátní památka dostala v roce 1994 (a rozšířena ještě v letech 2000 a 2001) na seznam světového dědictví UNESCO. Bohužel zde nefiguruje pod státem Tibet, nýbrž pod okupační Čínou.

Pro domácí jen něco

Nezapomenutelný pohled na 170 m vysokou Potálu se naskytá odspodu z náměstí od vysokého stožáru, na němž vlaje čínská vlajka. Komplex budov začal stavět za pomoci věřících pátý „Velký dalajláma“, který roku 1642 založil v Tibetu teokratický stát. Když v roce 1683 náhle zemřel, byla jeho smrt deset let utajována, aby mohla být Potála dostavěna.

Přestože osiřelé sídlo dalajlámy je dnes spíše muzeem než světským a duchovním centrem, tibetští poutníci stále hojně přicházejí. Procházejí podél stánků s rituálními předměty a suvenýry a stoupají po širokých schodech

Informace

S individuálním vízem do Tibetu mohou být někdy problémy. Nejjednodušeji se lze do Tibetu dostat na skupinové vízum s některou cestovní kanceláří z nepálského Káthmándu, které má mezinárodní letecké spojení přímo se Lhasou.

V Káthmándu se standardně nabízejí různé variace leteckého týdenního zájezdu do Tibetu za cenu kolem zhruba 800 USD, který zahrnuje mj. prohlídku Lhasy i Potály. Při návštěvě Lhasy je potřeba být v dobré kondici, neboť se zde budete pohybovat v nadmořských výškách přes 3500 m.

Tibetské hotely a ubytovny mívaly problémy s čistotou, a proto je dobré vzít si vlastní spací pytel; horká voda na čaj a polévky bývá k dispozici. Nejvhodnější doba pro cestu do Tibetu: květen, červen, září, říjen. Očkování není nutné.

s touhou uskutečnit náboženskou pout.

Postupně procházejí obytnými místnostmi, studovnami, chrámy i svatyněmi Buddhů, buddhistických božstev a světců. Všude zanechávají množství dárků, jačňho másla i peněz na provoz i obnovu Potály. S modlicími mlýnky v rukou zbožně vzhlížejí ke zlatým střechám. Na nejvyšší místa dalajlámova paláce hlídaná čínskými policisty však většinou nejsou vpuštěni.

Ta jsou doménou čínských a západních turistů, kteří se mohou na terasách za poplatek obléknout do pestrobarevných slušivých úborů někdejší tibetské šlechty a vyfotografovat se. ■

ZDENĚK BLAHOŠEK

FOTO: ZDENĚK BLAHOŠEK